

Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag

Org.nr. 556478-1606

sandra.haag@academedia.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Framtidsgymnasiet i Göteborg i
Göteborgs kommun

Tillsyn av skolenheten Framtidsgymnasiet i Göteborg

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av skolenheten Framtidsgymnasiet i Göteborg under hösten 2018. Huvudman för skolenheten är Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag (556478-1606). Tillsynen har avsett verksamheten vid Framtidsgymnasiet i Göteborg och huvudmannens ansvarstagande för utbildningen vid skolenheten.

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Framtidsgymnasiet i Göteborg aktiebolag **senast den 30 augusti 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristerna avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen i skolan är strukturerad och utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner. (16 kap. 6 § skollagen; Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program (SKOLFS 2010:14); 4 kap. 1 § gymnasieförordningen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Åtgärder

- Rektor ska se till att undervisningen i skolan är strukturerad och utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Atgärder

- Rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Om en utredning av särskilt stöd visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska dokumenteras i åtgärdsprogram för eleven.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolinspektionen konstaterar att Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleverna på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare, som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig. (16 kap. 11 och 16 §§ skollagen; 4 kap. 12-14 §§ gymnasieförordningen)

Atgärder

- Rektorn ska se till att alla elever på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som i övrigt bedöms vara lämpliga.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Betygs beslutas om i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 14 och 16 §§, 15 kap. 22-25 §§ skollagen; 8 kap. 1c § och 2 §§ gymnasieförordningen).

Atgärder

- Rektorn ska se till att betyg sätts på ett rättvist och likvärdigt sätt i enlighet med författningarnas krav.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleverna ska delta i utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Uteblir en elev utan giltigt skäl ser rektorn till att elevens vårdnadshavare informeras samma dag och vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn skyndsamt utreda frånvaron. (15 kap. 16 § skollagen)
- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevens vårdnadshavare informeras samma dag om eleven varit frånvarande samt se till att skyndsamt utreda frånvaro vid upprepad eller längre frånvaro.
- Rektorn ska se till att elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande som en samlad resurs.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på gymnasieskolan finns tillgång till skolbibliotek, som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Huvudmannen ska se till att det på skolenheten finns tillgång till ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och utveckling.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att undervisningen i skolan inte i tillräcklig grad utgår från och omfattar examensmålen för de aktuella gymnasieprogrammen. Utredningen visar att utbildningen inte i tillräcklig grad utgår från och omfattar ämnesplanerna då lärare på Framtidsgymnasiet i Göteborg "bakat ihop" ämnen, anpassat innehåll och gjort eget undervisningsmaterial på ett sätt som gör att materialet riskerar att inte längre uppfylla lagens krav.

Tillsynen visar vidare att rektorn vid Framtidsgymnasiet i Göteborg behöver utveckla arbetet kring särskilt stöd. Lärare på skolenheten anpassar sin undervisning på flera olika sätt, dock utan att analysera vad anpassningarna leder till. Elevers eventuella behov av särskilt stöd utreds därför inte i alla samtliga fall när det kan befaras att elever inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska nås. Därmed riskerar elever att inte få det särskilda stöd de har rätt till. Brister finns även i samband med utarbetande, uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram.

Tillsynen visar även att alla elever på Framtidsgymnasiet i Göteborg inte får 15 veckors arbetsplatsförlagt lärande (APL). Det finns platser till alla elever som ska ha APL, men alla elever bedöms inte vara lämpliga att gå ut på en APL-plats. Det beror bland annat på att elever anses sakna nödvändiga kunskaper eller har hög frånvaro. Det framkommer också att elever själva väljer att inte gå ut på APL och istället arbetar med andra kurser inne på skolan, som inte motsvarar den utbildning eleverna skulle fått under sin APL. Vidare visar utredningen att alla handledare på APL-platserna inte vet vilka examensmål eleverna strävar mot eller vilka delar av kurser eleverna ska

tillgodogöra sig på arbetsplatsen, eller hur elevens insatser under APL-perioden bedöms.

Av tillsynen framgår också att lärarna inte är eniga i hur en elevs kunskaper ska bedömas i kurser som är helt, eller delvis förlagda på APL, då eleven inte fullgjort 15 veckors APL. Vidare visar Skolinspektionens utredning att elever som inte fullgjort sin APL på grund av att de av skolan bedömts som olämpliga av olika skäl, ändå kan ha fått en godkänd yrkesexamen.

Vid tillsynen framkommer vidare att rektorn på skolenheten inte i ett tillräckligt tidigt skede uppmärksammar de elever som inte deltar i skolarbetet och elevernas vårdnadshavare informeras inte samma dag som eleven är frånvarande från skolan. Utredningen visar att trots att huvudmannen haft ett fokusområde på närvarofrämjande insatser under läsåret 2017/18 och att skolenheten har ett pågående arbete inom samma fokusområde även under pågående läsår, så är frånvaron fortsatt hög på skolenheten.

Av tillsynen framgår även att elevhälsan vid skolenheten inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Utredningen visar att elevhälsan först nu har alla funktioner som krävs och att de som samlad resurs endast i begränsad utsträckning används för förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Skolinspektionens tillsyn visar även att huvudmannen Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag inte har sett till att eleverna vid skolenheten Framtidsgymnasiet i Göteborg har tillgång till skolbibliotek, som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionens tillsyn visar att undervisningen vid Framtidsgymnasiet i Göteborg inte i tillräcklig grad utgår från och omfattar examensmålen för de aktuella programmen då alla lärare inte utgår från examensmålen i planeringen av undervisningen. Utredningen visar att det finns lärare som undervisar vid Framtidsgymnasiet i Göteborg som tycker det är svårt att använda sig av examensmålen i de undervisningsgrupper där elever från olika program slås ihop. Utredningen visar vidare att det inte alltid är tydligt för elevernas handledare i elevernas arbetsplatsförlagda undervisning (APL) vilka elevernas examensmål är, eller vilka kursmål som är förlagda till elevernas APL. Examensmålen blir därmed inte styrande för utbildningens utformning och innehåll och utgör inte heller den grund för planeringen och utbildningen som de ska utgöra redan från år 1 på elevernas gymnasieprogram. Utredningen visar vidare att utbildningen inte i tillräcklig grad utgår från och omfattar kursplanerna. Det finns lärare som på Framtidsgymnasiet i Göteborg "bakat ihop" ämnen, anpassat innehåll och gjort eget undervisningsmaterial på ett sätt som gör att materialet inte längre uppfyller lagens krav. Konsekvensen av

det är att elevers möjligheter att nå målen för utbildningen begränsas. Detta strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska det för varje nationellt program finnas ämnesmål som innehåller mål för programmet. Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program anger dessa mål (SKOLFS 2010:14) och framgår av läroplanen, Lgy 11; Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011. Enligt 16 kap. 21 § skollagen ska det finnas en ämnesplan för varje ämne. Enligt 1 kap. 4 § gymnasieförordningen ska det av ämnesplanen framgå ämnets syfte, varje kurs som ingår i ämnet, det centrala innehållet för varje kurs, antalet gymnasiepoäng som varje kurs omfattar och kunskapskraven för varje kurs.

Lärare säger i intervju att det ibland är svårt att utgå ifrån examensmålen när de har flera elever från olika program i en och samma undervisningsgrupp. En lärare säger att det på yrkesprogrammen är "lite i dimman" gällande att tydliggöra examensmålen för eleverna. Två lärare säger i intervju att det är lättare att utgå ifrån examensmålen för eleverna som läser yrkesintroduktion och teknikprogrammet. Någon lärare säger vidare att lärarna som undervisar ett av programmen på skolan pratar med eleverna om examensmålen och att det finns tydliga krav från branschen. I samband med tillsynen har Skolinspektionen intervjuat sju APL-handledare. Tre av de intervjuade handledarna säger i intervju att de fått en checklista där de bockar av moment eleverna gjort under sin APL. Ingen av dessa uppger i intervjun att de kan minnas att de fått någon information om examensmål eller kursmål eller om det är kurser, hela eller delar av kurser, som ska genomföras under elevernas APL-period. Tre av de intervjuade handledarna säger i intervju att de fått en checklista där de bockar av moment eleverna gjort under sin APL. Skolan har inte heller, enligt flera av de intervjuade APL-handledarna, gett information om hur en del av elevernas kurser som ska genomföras under APL ska bedömas. En av handledarna säger att det hade varit bra att veta vilka mål eleverna ska sträva mot och vilka kursmål som ska göras under den period eleverna har APL eftersom elever ibland väljer bort moment som de inte vill utföra då något annat moment anses roligare, eller att eleven är bättre på det redan från början (se mer under avsnitten Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram samt Bedömning och betygsättning nedan).

Elever säger i intervju att lärarna pratar på ett enkelt sätt så att eleverna förstår undervisningen. Elever säger också att läromedlen eleverna får är skrivet med ett lättare språk och att alla elever har samma läromedel. Lärare säger i intervju att det är stor spridning på elevernas kunskaper i grupperna och att undervisningen därför måste vara individanpassad. Kursplanerna styr och man kan inte välja bort dem, säger en lärare, men tillägger att de är tolkningsbara. En annan lärare säger att hen gör sitt eget undervisningsmaterial, tillsammans med specialpedagogen, för att anpassa undervisningen till elevernas språkkunskaper. Det bekräftas vid intervju med elevhälsan att några lärare gör sitt eget undervisningsmaterial och att specialpedagogen suttit med vissa lärare och haft dialog kring läromedel. Detta ska göras med fler lärare längre fram, säger specialpedagogen. Vid intervju med rektorn framkommer att lärarna ibland varit väl uppfinningsrika i görandet av eget undervisningsmaterial. Även representanter från huvudmannen känner till detta och säger i intervju att viss personal på skolenheten gick lite väl långt i att "baka ihop" ämnena utifrån att skolan sades ha en sådan unik elevgrupp. Det gick så långt att man

inte följde lagkraven, uppger huvudmannens representanter. Rektorn säger vidare att det är viktigt att lärarna håller sig inom kursplanerna och att ett arbete är påbörjat där rektorn går igenom lärarnas lektionsplanering och material, och främst på ett av skolans program. Rektorn har vid tiden för Skolinspektionens tillsyn ännu inte kontrollerat alla lärares material.

Motivering till föreläggande som ingripande

Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolags verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd. Tillsynen visar att elever som inte når kunskapskraven för minst betyg E får stöd i form av extra anpassningar, men att dessa anpassningar fortgår under allt för lång tid trots att de anpassningar som satts in för eleven inte varit verkningsfulla och tillgodosett elevens behov då dessa inte medfört att eleven uppnått kunskapskraven. Effekten av de anpassningar som satts in utvärderas inte utifrån elevens behov eller behoven i klassen. Tillsynen visar att det finns elever på skolenheten som har mycket hög frånvaro och/eller som saknar betyg i flera kurser över tid, som trots att extra anpassningar satts in inte når kunskapskraven för minst betyget E och som därmed är i behov av utredning för särskilt stöd. De finns elever med så hög frånvaro att lärarna inte har underlag att bedöma deras kunskaper och där lärarna därför ger eleven F i betyg. Skolinspektionen vill med anledning av det påtala att om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas utan i stället ska läraren ge eleven ett streck på kursen.

Det finns också elever som inte genomför sin APL och som av den anledningen inte når kunskapskraven på en eller flera kurser. Om en elev ges extra anpassningar en längre tid trots att dessa anpassningar visat sig verkningslösa för elevens kunskapsutveckling, utan att en utredning om särskilt stöd initieras, riskerar eleven att fråntas möjligheten till adekvat och ändamålsenligt stöd i undervisningen som motsvarar elevens behov. Eleven riskerar därmed att gå miste om den lagstadgade rättighet eleven har att erbjudas särskilt stöd för att ges försättningskrav att nå kunskapskraven i en kurs. Mot bakgrund av ovan konstaterar Skolinspektionen att skolenheten inte uppfyller författningarnas krav då elevers behov av särskilt stöd inte skyndsamt utreds när insatta extra anpassningar visat sig vara otillräckliga för att eleven ska nå kunskapskraven. Detta strider mot författningarnas krav.

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det

inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Det ska även framgå av åtgärdsprogrammet när åtgärder ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

I 15 kap. 27 § skollagen anges att om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas.

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsan utformas så att elever som behöver särskilt stöd eller andra stödåtgärder får detta.

I intervju med lärare framkommer att vissa av lärarna göra extra anpassningar för elever i klassrummet genom att göra eget undervisningsmaterial, ge elever längre tid på prov eller att blanda elever med olika förmågor och kunskaper när de arbetar praktiskt. Om anpassningarna inte räcker säger lärarna att de lämnar dokumentation om eleven till elevhälsan. Mentorerna återkommer sedan med information till lärarna om det visar sig att en elev behöver särskilt stöd i form av en assistent, en bestämd plats i klassrummet eller tydligare instruktioner. Lärare säger också att den nya specialpedagogen stöttar om de ber om hjälp. Vidare säger lärarna att åtgärdsprogram är något nytt på skolan. En lärare kommenterar att åtgärdsprogram kanske inte blivit av på grund av att anpassningar sker i gruppen, så då behövs inte särskilt stöd på individnivå. Vidare säger lärare, elevhälsa och rektorn att det finns flera elever på skolenheten som inte når kunskapskraven på grund av hög frånvaro. Skälet till att dessa elever inte når kunskapskraven är, enligt de intervjuade, inte begränsningar i elevernas inlärningsförmåga utan att eleverna är frånvarande i så hög omfattning att lärarna inte kan bedöma deras kunskapsnivå och då får eleverna F i betyg. Socialpedagogen och rektorn säger att det finns flera elever som inte når kunskapskraven i ett eller flera ämnen och som inte går till skolan. Bland annat för att eleverna är familjeförsörjare eller har andra sociala svårigheter som hemlöshet eller lever under utvisningshot.

Rektorn säger i intervju att om de första anpassningarna som görs av lärare i klassrummet inte fungerar ska lärarna lyfta ärendet till elevhälsan. Någon representant för elevhälsan ska då ha ett möte med elevens mentor om det behövs nya anpassningar. Anpassningarna följs upp och om de fortsatt inte hjälper blir det aktuellt med särskilt stöd. Rektorn säger vidare att specialpedagogen nu börjat utreda och skriva åtgärdsprogram, vilket inte gjorts tidigare, och att det kommer finnas fler åtgärdsprogram till våren. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn finns det två åtgärdsprogram beslutade på skolan. De aktuella åtgärdsprogram som finns på skolenheten har inte hunnit följas upp.

Vid intervju med elevhälsan säger de att skolan haft en gammal modell gällande extra anpassningar och särskilt stöd som de håller på att lämna. Den har inneburit att lärare i stor utsträckning anpassar utifrån gammal vana i sina klassrum men har inte analyserat varför de gör anpassningarna, vilket effekt de har och om de gäller, och hjälper, en individ eller en klass. Vidare säger specialpedagogen att skolan behöver ett mer strukturerat arbete kring rutinen kring extra anpassningar och särskilt stöd eftersom

skolan har många elever med omfattande frånvaro som inte utreds. Utöver de två åtgärdsprogrammen som finns, har fyra elever som får hjälp av specialpedagogen i undervisningen också behov av åtgärdsprogram, men har inte det i dagsläget. Specialpedagogen har själv gjort utredningarna som lett till åtgärdsprogram för de två elever som har åtgärdsprogram.

Motivering till föreläggande som ingripande

Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolags verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolinspektionens tillsyn visar att det på skolenheten inte säkerställs att alla elever på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande (APL). Utredningen visar att alla elever inte tillgodosör sig 15 veckors APL av olika anledningar, bland annat på grund av hög frånvaro, att eleven inte själv vill eller för att skolan bedömt att eleven innebär en säkerhetsrisk för arbetsplatsen och därför inte tillåts genomföra sin APL. De elever som inte kommer ut till en APL-plats får istället vara inne på skolan och läsa ikapp andra ämnen som de ligger efter i. I vissa fall får eleven mer tid i de praktiska ämnena. Att de elever som inte får APL istället förs över till den skolförlagda utbildningen innebär att eleverna inte får den utbildning de skulle fått under sin APL och som ska ingå i det nationella yrkesprogram eleven sökt och antagits till. Den utbildning eleven erbjuds på det aktuella yrkesprogrammet blir därmed inte likvärdig motsvarande utbildning på samma program som ges i riket vid andra gymnasieskolor.

Tillsynen visar också att flera av de av skolan utsedda APL-handledarna saknar tillräckliga kunskaper som krävs för uppdraget att vara handledare åt elever då ingen av de intervjuade APL-handledarna och kontaktpersonerna vet vilka examensmål som eleverna ska arbeta mot under sin APL eller om det finns delar av kurserna som ska bedömas under APL. Mot bakgrund av att alla elever som läser på ett yrkesprogram inte erbjuds minst 15 veckors APL samt att flera av APL-handledarna saknar tillräckliga kunskaper för uppdraget uppfyller inte det arbetsplatsförlagda lärande som erbjuds eleverna de krav som finns för utbildningen.

Av skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande. Av gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i minst 15 veckor. För en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig.

Enligt gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att huvudmannen ansvarar för att skaffa de platser som behövs för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras. Om arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, får utbildningen anordnas bara om planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte

kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller om utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska i så fall bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Innan huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om detta ska huvudmannen samråda med det lokala programrådet. Om utbildning har skolförlagts på grund av det som sägs ska huvudmannen vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska förläggas till en arbetsplats.

Enligt de examensmål som beskrivs för yrkesprogram på Skolverket framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska bidra till att eleverna utvecklar yrkeskunskaper och en yrkesidentitet samt förstår yrkeskulturen och blir en del av yrkesgemenskapen på en arbetsplats. Det arbetsplatsförlagda lärandet kan också ge en inblick i företagandets villkor. Examensmålet gäller för både skolförlagd utbildning och lärlingsutbildning.

I intervju med lärare, rektorn och elevhälsa framkommer att det finns APL-plats till alla elever och att det läggs ut de 15 veckor som krävs, 5 veckor på våren i år 2 och 10 veckor i år 3. Om en elev skulle vara sjuk eller frånvarande från sin APL av andra orsaker kan eleven tillgodogöra sig den tiden under sport- och påsklov, säger lärarna. I intervju med lärarna framkommer däremot att alla elever inte tillgodogör sig 15 veckors APL. Lärarna berättar att det finns elever som själva aktivt väljer bort sin APL, bland annat på grund av att de insett att de inte vill arbeta inom yrket. Det eleverna gör då är att de istället stannar på skolan, följer ordinarie schema och jobbar ikapp med sådant som de missat sedan tidigare i teoretiska ämnen, säger lärarna. Några lärare tillägger att de eleverna som är inne på skolan istället för på APL även kan få praktiska inslag från "yrkessidan". Vidare visar utredningen att det råder oenighet bland lärarna gällande om eleverna kan få en godkänd yrkesexamen trots att eleverna inte fullgjort sin APL i 15 veckor. Några lärare säger i intervju att det går att tillgodogöra sig kursernas innehåll på skolan och därmed få en godkänd yrkesexamen, andra lärare säger att det inte är möjligt att få en godkänd yrkesexamen utan att eleverna har fullgjort sin APL. Vid intervju med den biträdande rektorn framkommer att det tidigare funnits elever som tycker det är "skönt" att vara inne på skolan istället för att ha APL. Rektorn säger vidare att en del elever blir chockade av att komma ut i verkligheten och att de vill in i den trygga skolmiljön igen, men att eleverna måste stöttas i att vara ute på APL. Det kan vara så att det tidigare har varit lite för enkelt att tillgodogöra sig en godkänd yrkesexamen genom att vara inne på skolan istället för på sin APL-plats, och att lärarna varit lite "schyssta" med det, säger rektorn, och tillägger att detta är något de på skolenheten arbetar med att förändra (se mer under avsnittet *Bedömning och betygsättning*).

Lärarna berättar vidare att arbetsplatserna kvalitetssäkras genom att den som är APL-ansvarig på skolan åker ut till varje arbetsplats och pratar med den tilltänkta handledarens chef för att göra en bedömning av arbetsplatsen och den tilltänkta handledarens lämplighet. Vidare framkommer att skolan har tackat nej till handledare eftersom handledaren inte bedömts vara lämplig för uppdraget. Under tiden eleverna är ute på sin APL besöks de av lärare eller APL-ansvarig.

Vid intervju med rektorn och lärare framkommer att man på skolan ser över kursernas innehåll och anpassar efter vilken arbetsplats det handlar om. Rektorn berättar att det

är yrkeslärarna som har det främsta ansvaret för detta men att hon är med och fattar beslut. APL-ansvarig säger i intervju att när hen möter handledare går de igenom vilka kurser eleven ska genomföra på arbetsplatsen. Gällande att få in underlag för betygsättning från APL-platsen säger lärarna att de gör på olika sätt. Det finns bland annat ett formulär där handledarna kan fylla i vad eleven gjort och genom samtal mellan lärare och handledare.

I samband med tillsynen har Skolinspektionen intervjuat fyra APL-handledare och tre kontaktpersoner med samordningsfunktion för arbetsplatsens handledare. Tre av de intervjuade handledarna berättar att de får material från skolan som innehåller bland annat ämnesplaner. En av handledarna tillägger att det också finns en checklista över vilka moment eleven eventuellt gör på arbetsplatsen som ska bockas av. En kontaktperson känner inte till att det ingår något annat än information om Framtidsgymnasiet i Göteborg och en frånvaroblankett i det material som skickas med från skolan. Vidare framkommer att ingen av de intervjuade vet vilka examensmål som eleverna ska arbeta mot eller om det finns delar av kurserna som ska bedömas under APL. Hur bedömningen går till är alla av de intervjuade osäkra på, men två av kontaktpersonerna säger att det förmodligen sker när någon från skolan kommer och hälsar på arbetsplatsen och då har samtal med den aktuella handledaren. Vidare berättar de intervjuade att de i övrigt är nöjda med att skolans APL-samordnare kommer och besöker arbetsplatsen med eleven innan eleven själv ska ut och att eleven får besök av APL-samordnaren eller en lärare under APL-tiden. Fyra av handledarna tillägger under intervjun att det är ett problem med elevernas frånvaro och att en del elever har stora svårigheter att komma i tid. Två av handledarna säger också att de vid några tillfällen fått höra av sig till skolan och sagt att eleven inte bör vara på APL på grund av bristande kunskaper inom yrket.

Elevhälsan säger i intervju att det ibland kan vara svårt att hitta arbetsplatser som vill ta emot elever. En representant säger att många arbetsplatser bara vill ha skötsamma elever och att en del elever som inte sköter sig på sin APL-plats kan göra att arbetsplatsen inte längre vill ta emot elever från skolenheten. Elevhälsan berättar att man i skolan på skolenheten gör en bedömning av varje elev om eleven ska få gå ut på APL eller inte. Det är främst mentorn och APL-ansvarig som gör bedömningen och ibland även socialpedagogen, säger en representant för elevhälsan. Rektorn uppger i intervju att även hon är med i beslutsfattandet ibland. Rektorn och lärare säger i intervju att vissa elever inte får gå ut på APL eftersom de kan innebära en fara på arbetsplatsen. Det kan bland annat bero på att de inte har rätt kunskaper med sig, är misskötsamma eller har hög frånvaro.

Vid intervju med huvudmannens representanter framkommer att de elever som inte går ut på sin APL kan göra samma moment inne på skolan, men att målet är att eleverna ska få 15 veckors APL. En representant för huvudmannen understryker att man måste skilja på den disciplinära åtgärden om att elever inte får delta i praktiska moment eller går ut på APL. Både rektorn och den biträdande rektorn säger däremot att APL är ett måste för en yrkesexamen. Vidare säger de att det är ett svårt problem för skolan att alla elever inte kan eller vill tillgodogöra sig APL.

Motivering till föreläggande som ingripande

Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolags verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionens tillsyn visar att rektorn inte tar ansvar för att betyg sätts i enlighet med skollagens krav. Utredningen visar att alla lärare som undervisar elever på ett yrkesprogram inte är eniga i hur de ska bedöma de kunskaper som eleven ska förvärva under sin APL-period och hur en elevs kunskaper ska bedömas när eleven inte fullgjort 15 veckors APL. Det råder också oenighet hos lärarna kring vilka kurser eller delar av kurser som ska förläggas till arbetsplatsen samt hur de moment eleverna gör på sin APL-plats bedöms vilket innebär att betygsättningen av elevernas kunskaper inte sker på ett likvärdigt sätt. Dessutom visar utredningen att elever på Framtidsgymnasiet i Göteborg har kunnat få en godkänd yrkesexamen trots att eleverna inte fått gå ut på APL, vid tillfällen då de ansvariga på skolenheten ansett att elever utgjort en säkerhetsrisk för arbetsplatsen på grund av bristfälliga kunskaper. Huvudmannen har inte i dessa fall sett till att vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska kunna förläggas till en arbetsplats. Dessa elever har inte heller erbjudits motsvarande utbildning förlagd till skolan och därmed getts tillfälle att förvärva och visa upp sina kunskaper. Det ovan anförda innebär att rektorn inte säkerställt att elever bedöms och betygsätts på ett rättvist och likvärdigt sätt. Detta strider mot författningarnas krav.

Enligt 3 kap. 14 § skollagen är det rektorn som ansvarar för att betyg sätts enligt författningarnas krav. I förarbetena till skollagen (prop 2009/10:165 s. 667 och s. 297-298) anges att syftet med paragrafen är att särskilt markera rektorns ansvar för en likvärdig och rättvis betygsättning. Vidare anges att betygen kan ha en avgörande betydelse för elevens framtid, eftersom det har en direkt koppling till urvals, och behörighetsbestämmelser. Betygsättning innebär därmed myndighetsutövning. Det är av stor vikt att elever ska känna att de har fått visa sina kunskaper och blivit rättvist bedömda. Att betygen måste vara rättvisa och likvärdiga är därför en självklarhet. Betygen ska visa i vilken utsträckning eleven har uppnått de nationellt uppställda kunskapskraven och även visa kvaliteten i kunskaperna.

I Skolverkets allmänna råd om betyg och betygsättning (SKOLFS 2012:33) står att rektorn behöver följa upp skolenhetens betyg och känna till hur lärarna tillämpar bestämmelserna. I rektorns ansvar ingår särskilt att uppmärksamma behov av kompetensutveckling om betyg och betygsättning hos lärare utan legitimation. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta för lärares arbete med att sätta rättvisande och likvärdiga betyg. Lärares samsyn kring betygsättning har därför stor betydelse för att kunna sätta rättvisande och likvärdiga betyg. Vid betygsättningen är det viktigt att läraren analyserar och värderar elevens kunnande utifrån kunskapskraven och avgör vilket betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Läraren behöver läsa och tolka kunskapskraven i relation till syftet, det centrala innehållet och den undervisning som har bedrivits. Betygsättning är alltså inte en mekanisk avprickning utan en professionell bedömning som lärare gör. Vidare är det viktigt att rektorn följer upp

betygsättningen för att säkerställa att betyg sätts utifrån lagar och regler. I det ansvaret ligger att undersöka om det finns omotiverade avvikelser i betygen inom skolenheten och vid behov besluta om åtgärder för att komma tillrätta med dem. Rektorn bör också se till att det finns rutiner för bedömning av det arbetsplatsförlagda lärandet.

I 4 kap. 12 § gymnasieförordningen anges att arbetsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Flera lärare säger i intervju att det inte finns något i kurserna eleverna läser som säger att eleverna måste genomföra momenten på en APL-plats och att eleverna lika gärna kan uppfylla kursmålen i skolan. Det finns dock ett krav på att eleverna ska ha 15 veckors APL, säger en lärare, och det får inte alla elever. Att elever inte tillgodogör sig 15 veckors APL säger flera lärare bland annat kan bero på att eleven har långvarig frånvaro eller anses olämplig, eller rentav farlig, för en arbetsplats på grund av bristfälliga kunskaper (se mer under avsnittet Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram ovan). Det råder även oenighet bland lärarna om det finns elever som fått en godkänd yrkesexamen trots att eleven inte varit på APL i 15 veckor på grund av frånvaro eller att eleven ansetts olämplig. Vissa lärare säger att de eleverna inte är i närheten av en yrkesexamen i sådant fall, andra säger att eleven lika gärna kan vara inne på skolan och tillgodogöra sig en yrkesexamen där.

Vid samtal med APL-handledare framkommer att det inte är tydligt för handledarna hur skolan får en uppfattning om vad eleverna tillgodogjort sig för kunskaper på APL-platsen. En av handledarna säger att hen fått en checklista med moment som hen tillsammans med eleven checkar av under tiden praktiken pågår. Två andra handledare berättar att eleverna ibland väljer att inte göra vissa moment på APL-platsen eftersom andra moment är roligare. Däremot vet inte de handledarna om det har någon betydelse för elevens betyg om eleven väljer att bara ägna sig åt ett moment under hela APL-perioden istället för flera olika moment. Ingen av handledarna säger att de hört talas om uttrycken examens- eller kursmål, men en handledare säger att hen har varit med och bockat av en lista med en beskrivning av elevernas mål för APL-perioden.

I den informationsinhämtning som skickades till Skolinspektionen inför tillsynen skriver rektorn att en representant för huvudmannen under två tillfällen besökt skolan för att kompetensutveckla och diskutera frågor som rör bland annat prövningar och kunskapskravens användning och tolkning. Under novemberlovet 2018 genomfördes en kompetensutvecklingsuppgift kring bedömningsexempel i relation till kunskapskraven i samverkan med undervisande lärare i skilda ämnen. Personalen har också under ledning av rektorn arbetat med Skolverkets nya allmänna råd om betyg och betygsättning. Vid intervju med rektorn säger hon att när eleverna inte gör sin APL är de inne på skolan och följer sitt vanliga schema och kan få vissa anpassade uppgifter. På frågan om det kan vara så att elever som inte fullgjort sin APL på grund av frånvaro eller ansetts olämplig på en arbetsplats, ändå har fått godkänd yrkesexamen så svarar rektorn att det kan ha varit så. Rektorn säger vidare att det funnits en kultur på skolan där läraren ska vara "snäll" vilket rektorn arbetar hårt med att få bort. Det är inte rättssäkert att en elev som anses olämplig på en arbetsplats ändå kan gå ut gymnasiet

med en godkänd yrkesexamen och därmed anses yrkesför och tillgänglig på arbetsmarknaden, men det tar tid att vända en kultur, säger rektorn.

Efter avslutade intervjuer vid Skolinspektionens tillsynsbesök kompletterar skolans APL-samordnare med information om att personalen inte är eniga gällande betygsättning i relation till APL på skolenheten. Det är också olika hur lärarna ser på detta på de olika programmen, säger hen. Man har gjort tolkningar och vissa hävdar att eleven ska få F i kurserna som lagts ut på APL om eleverna inte varit ute på sin APL, andra tycker man ska sätta E i samma situation, säger APL-samordnaren. Ett arbete pågår och rektorn och APL-samordnaren säger att hen är överens med skolledningen om hur det ska vara framöver och att de jobbar aktivt med det.

Motivering till föreläggande som ingripande

Framtidsgymnasiet i Göteborg aktiebolags verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Elevernas vårdnadshavare informeras inte samma dag om en elev varit frånvarande

Skolinspektionens tillsyn visar att rektorn på skolenheten inte i ett tillräckligt tidigt skede uppmärksammar de elever som är frånvarande i utbildningen och elevernas vårdnadshavare informeras inte samma dag som eleven är frånvarande från skolan. Utredningen visar att trots att huvudmannen haft ett fokusområde på närvarofrämjande insatser under läsåret 2017/18 och att skolenheten har ett pågående arbete inom samma fokusområde även under pågående läsår så är frånvaron fortsatt hög på skolenheten.

Enligt skollagen ska en elev i gymnasieskolan delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Vid intervju med eleverna framkommer att det ofta är så att inte alla elever är i klassrummet under lektionerna. Av 25 elever är det oftast bara 10-15 som kommer, säger flera elever. Detta bekräftas av de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomförde under tillsynen, då det på flera av lektionerna var få elever. Elever berättar att många elever ofta är frånvarande, åtminstone delar av dagen och då främst på morgonen. De flesta kommer i tid men vissa av eleverna bryr sig inte om sena ankomster, säger eleverna. Eleverna säger också att det finns vissa lektioner de inte vill komma sent till eftersom läraren då stänger dörren under genomgången, vilket de elever som deltar under intervju tycker är bra. Även de sena ankomsterna på morgonen bekräftas av de lektionsobservationer Skolinspektionen gjorde under tillsynen. På samtliga av de lektioner som var den första lektionen för dagen kom flera elever sent, en efter en.

Lärare säger under intervju att elevernas sena ankomster mestadels beror på att de är morgontrötta. Vidare berättar lärarna att det inte finns något gemensamt arbete för att främja närvaro, men att de närvarorapporterar och rapporterar till CSN. Några lärare säger att närvaro är ett av skolans fokusområden för det här läsåret vilket innebär att lärarna ska följa upp närvaron direkt och att lärare och mentorer ser över frånvaron tillsammans en gång i veckan. Som mentor ska man ta kontakt med elev eller vårdnadshavare för att ta reda på vad frånvaron kan bero på och så tidigt som möjligt koppla in socialpedagog och kurator.

Rektorn säger i intervju att frånvaron på skolan är hög och bekräftar att det är ett av skolans fokusområden. En del elever behöver försörja sig och arbetar på nätterna, en del elever är hemlösa och andra lever under utvisningshot, och det är inte alltid lätt att få hit eleverna då, säger rektorn. Skolan har undersökt orsaker och därefter påbörjat ett arbete där kuratorn och socialpedagogen sitter tillsammans och går igenom frånvaron varje måndag. Om en elev har hög frånvaro larmar de elevens mentor som ska ha samtal med eleven. Veckan därpå sker en uppföljning. Rektorn är ibland med på de mötena och på övergripande nivå sker en analys av grundläggande skäl till frånvaro i slutet av året. Däremot kontaktas inte vårdnadshavare samma dag som en elev är frånvarande utan först om en elev varit frånvarande i två dagar i följd, säger rektorn.

I huvudmannens kvalitetsrapport från läsåret 2016/17 som Skolinspektionen fått ta del av beskrivs "främja närvaro samt motverka frånvaro och studieavbrott" vara ett av huvudmannens två fokusområden för läsåret 2017/18. Frånvaro beskrivs i rapporten ha varit en gemensam problematik för huvudmannens skolor och huvudmannen skriver vidare att de ser tydliga samband mellan frånvarotalen och elevernas betyg. I rapporten konstateras att det läsåret 2016/17 saknades ett gemensamt verktyg för att följa upp bland annat frekvensen av elevers frånvaro. Vidare beskrivs att skolan ska utreda orsakerna till upprepad eller långvarig frånvaro och genomföra åtgärder för att stötta eleven att återgå till undervisning, vilket är ett av skolenhetens fokusområden för nuvarande läsår.

Vid kontakt med APL-handledare uppger samtliga att de inte har fått i uppgift av skolan att höra av sig om en elev inte kommer på morgonen. Varje elev har med sig en närvaroblankett till APL-platsen och den fylls i av handledare och elev då eleven ska tillbaka till skolan vid APL-periodens slut. APL-handledarna uppger att de förutsätter att eleverna sköter den kontakten med skolan själva och därför inte rapporterar frånvaro till skolan om en elev inte kommer till sin APL.

Elevehälsan arbetar inte främst förebyggande och hälsofrämjande som en samlad resurs

Skolinspektionen bedömer att elevehälsan vid skolenheten inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Utredningen visar att elevehälsan först nu har alla funktioner som krävs och att elevehälsans professioner främst ägnar sig åt åtgärdande arbete utifrån redan uppkomna behov. Elevehälsan som samlad resurs används därmed endast i begränsad utsträckning för förebyggande och hälsofrämjande insatser. Detta strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Därutöver ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I förarbetena anges att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- och sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv (prop.2009/10:165 s. 277).

Vid intervju med elevhälsan uppger socialpedagog och kurator att de två går igenom elevernas frånvarostatistik varje måndag. De uppger vidare, att specialpedagogen arbetar med handledning av lärare och att skolsköterskan arbetar med att vara ute i klasserna och prata om kost, sömn och fysisk aktivitet. Vidare berättar elevhälsan att de inte finns något samlat hälsofrämjande arbete förutom att de alla arbetar med att få eleverna att vara i skolan. En av representanterna berättar att de tillsammans kommit fram till att det ska finnas vegetariskt alternativ till lunch varje vecka och att de tagit fram en drogpolicy. En representant i elevhälsan säger vidare att elevhälsan har två fokusområden detta läsår, öka elevernas närvaro och öka elevernas trygghet och att dessa fokusområden kommer från rektorn. Vidare säger elevhälsan att de är på god väg att få med alla "på tåget" i arbetet framöver.

Vid intervju med rektorn framkommer att det saknats en specialpedagog på skolenheten fram till det här läsåret och att elevhälsans alla funktioner nu finns på plats för första gången. Rektorn säger att elevhälsan arbetar med att få fram likabehandlingsplanen och är med på "MUD-möten", ett möte som sker månadsvis då lärare och elevhälsan går igenom elevernas måluppfyllelsedokument. På frågan om elevhälsan arbetar förebyggande som en samlad resurs svarar rektorn att hon måste svara på frågan utifrån respektive profession där till exempel socialpedagogen arbetar med sociala frågor och kuratorn arbetar med nyanlända elever, till exempel. Rektorn tillägger att elevhälsan i nuläget arbetar halva sin tid med förebyggande arbete och halva sin tid med åtgärdande arbete. Och så måste det nog vara tills arbetet satt sig, säger elevhälsan. Även huvudmannen säger i intervju att elevhälsan på skolenheten är till stor del ny personal och att de i nuläget arbetar mycket åtgärdande.

Motivering till föreläggande som ingripande

Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolags verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionens tillsyn visar att Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag inte sett till att eleverna vid skolenheten Framtidsgymnasiet i Göteborg har tillgång till ett skolbibliotek som stödjer elevernas lärande och utveckling. Av utredningen framgår att skolenhetens bibliotek är under uppbyggnad och att det befintliga bokbeståndet är gammalt och inte har gallrats på många år.

Rummet där skolenhetens bibliotek är beläget används mer som sittutrymme än som bibliotek. Dörren till detta rum är enligt eleverna ofta låst. Lärarna använder sig inte av skolbiblioteket i undervisningen och har endast besökt det kommunala biblioteket vid något enstaka tillfälle. Vidare framgår av utredningen att det inte heller finns avtal med närliggande bibliotek. Eleverna har således inte tillgång till något bibliotek som används som en del i undervisningen som en pedagogisk resurs för att stödja deras lärande och utveckling. Detta strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska eleverna i gymnasieskolan ha tillgång till ett skolbibliotek. Läroplanen beskriver skolans ansvar för att varje elev kan använda bibliotek och dess resurser samt kan söka sig till både saklitteratur och skönlitteratur som en källa till kunskap. Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att skolbiblioteket används som en del i undervisningen och för att stärka elevernas språkliga kompetens. Enligt förarbetena till skollagen brukar med skolbibliotek vanligen avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (prop. 2009/10:165, s. 284).

I den skriftliga dokumentation som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynsbesöket beskriver huvudmannen att skolenheten i Göteborg har ett skolbibliotek i skolenhetens lokaler. Vidare anges i dokumentationen att skolbibliotek ingår som en post för det årliga budgetarbetet och att det är rektor som bedömer vilka behov som finns vad gäller nyinköp av böcker och utrustning, dels årligen inom ramen för investeringsbudgeten och dels löpande inom ramen för vanliga omkostnadsbudgeten.

Vid Skolinspektionens intervjuer i samband med tillsynen av skolenheten Framtidsgymnasiet i Göteborg ger eleverna, lärarna, rektorn och huvudmannen samtliga en enig bild av att det på skolenheten finns ett litet skolbibliotek som innehåller ett ogallrat och gammalt urval av böcker, men att det används inte som bibliotek. Eleverna säger i intervju att elever ibland sitter där och läser men att dörren till biblioteket ofta är låst. Eleverna säger vidare att lärarna inte har bett eleverna gå dit och låna böcker och att de inte heller gått till något närliggande bibliotek för att låna böcker att använda i undervisningen. Lärarna säger att skolans bibliotek nyligen flyttats och att det inte finns någon skolbibliotekarie eller någon annan som har ansvar för biblioteket. De berättar vidare att de inte använt skolbiblioteket i undervisningen. En lärare berättar att hen gått till ett närliggande kommunalt bibliotek för att låna böcker tillsammans med eleverna, men det finns inget avtal mellan skolenheten och det kommunala biblioteket. Rektorn säger vid intervju att skolenhetens bibliotek inte är färdigt och att det ska rensas i

hyllorna. I dagsläget svarar inte litteraturen mot utbildningen och rummet används mest som sittutrymme, säger rektorn. Den biträdande rektorn tillägger att biblioteket är ett projekt på lång sikt.

Representanter för huvudmannen säger i intervju att skolbiblioteket på skolenheten i Göteborg inte används enligt föreskrifterna i nuläget och att de är medvetna om att det är ett förbättringsområde. Skolenheten använder mer digitala källor och det är svårt att öka intresset för skolbibliotek eftersom tryckt material snabbt blir inaktuellt, tillägger representanterna. Vidare säger representanterna att även samarbetet med externa bibliotek kan utvecklas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolags verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

På Skolinspektionens vägnar

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Johanna Svedberg

Föredragande/utredare
Signerat av: Johanna Svedberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Christina Sjögren medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag

Bilaga 1: Fakta om Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag

Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag (organisationsnummer 556478-1606) är huvudman för skolenheterna Framtidsgymnasiet i Göteborg och Framtidsgymnasiet i Stockholm. Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag är en av tre huvudmän med namnet Framtidsgymnasiet. Övriga huvudmän är Framtidsgymnasiet Sverige AB och Framtidsgymnasiet Öst AB. De ingår i utbildningskoncernen Academedia som har ett av sina kontor i Göteborg. Där finns bland annat verksamhetschef och kvalitetsansvarig för Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag.

Skolinspektionens tillsyn avser Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolags skolenhet i Göteborg. Vid skolenheten går det under innevarande läsår 373 elever. Vid skolenheten i Göteborg erbjuder Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag följande nationella program; El- och energiprogrammet, Industritekniska programmet, VVS- och Fastighetsprogrammet och Teknikprogrammet samt följande introduktionsprogram; Preparandutbildning, Programinriktat individuellt val, Yrkesintroduktion samt Språkintroduktion. Tillstånden för de utbildningar som huvudmannen bedriver, beskrivs i respektive skolenhets tillståndsbeslut (dnr 2015:9612 och dnr 2015:9613).

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Enligt Skolverkets statistik fick 73,7 procent av avgångseleverna, som avslutade utbildningen inom tre år, vid Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolag under läsåret 2017/18 en gymnasieexamen. Motsvarande siffra i riket som helhet var 90,8 procent.

Statistiken visar också att 73,7 procent av eleverna vid Framtidsgymnasiet i Göteborg gick ut med godkänd yrkesexamen. För Framtidsgymnasiet Stockholm finns bara VVS- och fastighetsprogrammet representerat i statistiken. Den visar att 88,4 procent av eleverna gick ut med godkänd yrkesexamen från VVS- och fastighetsprogrammet. Motsvarande siffra i riket var 73,7 procent.

Enligt Skolverkets statistik från läsåret 2017/18 var den genomsnittliga betygspoängen vid de båda skolenheterna för Framtidsgymnasiet Göteborg aktiebolags avgångselever med examen 13,7 (riket 14,3).

Resultaten av arbetet med trygghet studiero

I Framtidsgymnasiet aktiebolags kvalitetsrapport från läsåret 2016/17 framgår att det varje år görs en elevenkät med frågor kring studiemiljö. Resultatet är ett samlat studiemiljöindex, totalt för huvudmannens skolor samt för varje enskild skolenhets studiemiljö. Frågorna som ställs rörande trygghet och studiero är bland andra om eleverna känner sig trygga i skolan, om elever behandlar varandra med respekt samt

om eleverna kan få studiero. Studiemiljöindex på skolenheten i Göteborg visade 74 procent.

I verksamhetsplanen beskrivs att de skolenheter, där särskilda insatser för att höja kvaliteten har genomförts, står för en ökning av resultatet gällande elevernas uppfattning om sin studiemiljö och att det finns utrymme för vidare utveckling på skolenheterna. Framtidsgymnasiet i Stockholm beskrivs vara en av de skolor som visar positiv utveckling efter att särskilda insatser genomförts kring arbetet med studiemiljön.

På grund av för få svarande i Skolinspektionens enkät för elever i gymnasieskolans år 2, finns det inte något resultat för Framtidsgymnasiet i Göteborg aktiebolag.

Kunskapsresultat

Enligt Skolverkets statistik fick 73,7 procent av avgångseleverna, som avslutade utbildningen inom tre år, vid Framtidsgymnasiet i Göteborg aktiebolag under läsåret 2017/18 en gymnasieexamen. Motsvarande siffra i riket samma läsår var 90,8 procent.

Skolverkets statistik visar att 73,7 procent av eleverna vid Framtidsgymnasiet i Göteborg gick ut med godkänd yrkesexamen. Motsvarande siffra i riket var 73,7 procent.

Enligt Skolverkets statistik från läsåret 2017/18 var den genomsnittliga betygspoängen för Framtidsgymnasiet i Göteborg aktiebolags avgångselever med examen 13,7. På skolenheten i Göteborg var betygspoängen för avgångselever 13,0. Motsvarande siffra i riket var 14,3 poäng.